

Äldrenämnden

- Tid:** Torsdagen den 18 november 2021 kl. 08:30-12:19
- Plats:** Esplanaden, Länken, Stadshuset och digitalt möte
- Beslutande:** Carin Nilsson (S), ordförande
Veronica Kerr (KD), 1:e vice ordförande
Åsa Bäckström (V), 2:e vice ordförande
Bo Johansson (S)
Kuno Morén (S)
Bassam Achour (S)
Lotta Holmberg (M)
Rebecca Sellstedt (V)
Åke Gustafsson (C)
Elmer Eriksson (M), tjänstgörande ersättare för Marianne Normark (L)
Lennart Frostesjö (MP)
- Övriga deltagare:** Se sidan två
- Utses att justera:** Veronica Kerr (KD), tisdag kl. 09:00
- Sekreterare:** §§ 92-100
Emil Fridolfsdahl, nämndsekreterare
- Ordförande:**
Carin Nilsson (S)
- Justerare:**
Veronica Kerr (KD)

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

- Organ: Äldrenämnden
- Sammanträdesdatum: 2021-11-18
- Anslaget har satts upp: 2021-11-24
- Anslaget tas ner: 2021-12-16
- Förvaringsplats: Skolgatan 31 A, Stadshuset, Norra flygeln våning 4

Underskrift:
Emil Fridolfsdahl, nämndsekreterare

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Anneli Andersson (S)
Ronny Kassman (S)
Jennifer Kungsmann (S)
Bernt Olofsson (V) § 93-100
Jerker Jansson (V)
Stina Fahlgren (C)
Mariam Salem (MP) § 94-100
Ewa Jonsson (KD)

Tjänstepersoner

Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör
Nils Enwald, kanslichef
Emil Fridolfsdahl, nämndsekreterare
Cecilia Sandqvist, kommunikatör
Camilla Söderlund, kommunikatör
Jan Sjöstedt, tillförordnad ekonomichef § 92-94
Anna Karlander, chef Enheten för stöd och utveckling § 92-95
Ann-Gerd Töyrä, medicinskt ansvarig sjuksköterska § 92-
Mona Kårebrand Åberg, personalchef § 92-
Susanna Stenlund, verksamhetschef Utredning äldre § 97
Charlotta Lindqvist Barsk, verksamhetschef Vård- och omsorgsboenden § 94-99
Linda Bodén, biträdande verksamhetschef Vård- och omsorgsboenden § 95-99
Annette Johnson, verksamhetschef Hemtjänst § 95-99

§ 92

Godkännande av dagordning

Beslut

Äldrenämnden godkänner förslaget till dagordning med tillägg av övriga frågor av Åsa Bäckström (V) och Stina Fahlgren (C)

§ 93

Diarienumr.: ÄN-2021/00003

Ekonomirapport t.o.m. oktober 2021**Beslut**

Äldrenämnden godkänner ekonomirapporten t.o.m. oktober 2021

Ärendebeskrivning**Sammanfattning**

Äldrenämndens resultat för perioden (+43,6 mkr) förklaras av hemtjänst (+32,6 mkr), gemensamma kostnader (+8,0 mkr), betalningsansvar (+3,2 mkr), öppen verksamhet ej bistånd (+1,9 mkr), vård- och omsorgsboende inklusive korttidsboende (+2,3 mkr) samt hälso- och sjukvård (-4,4 mkr). Äldrenämndens nettokostnader (914,0 mkr) har ökat med 2,3 % (20,9 mkr) i jämförelse med 2020. För att ha en budget i balans kunde nettokostnaderna öka med 7,2 % (64,5 mkr) vilket innebär för nämnden en positiv budgetavvikelse på +43,6 mkr. Att nettokostnaderna inte ökat mer mellan åren beror i huvudsak på hemtjänsten där antalet timmar minskat med 4,0 % och antalet personer minskat med 3,8 % i jämförelse med 2020.

Till och med oktober var det 52,5 mkr bokfört som merkostnader till följd av pandemin. Av detta var 15,6 mkr på grund av inköp av skyddsutrustning och användande av bemanningsföretag samt 37,0 mkr på grund av ökade personalkostnader. Ökade personalkostnader handlar som tidigare om överanställningar för att säkra bemanningen.

Kostnaderna för sjuklöner har däremot minskat med ca 1,6 mkr i jämförelse med samma period 2020. För perioden januari-september erhöll nämnden 5,7 mkr i statsbidrag för sjuklönekostnaderna.

Nämnden har också erhållit intäkter avseende äldreomsorgssatsningen och äldreomsorgslyftet. Vad gäller äldreomsorgssatsningen är det bokfört 28,8 mkr på verksamheterna av det totala beloppet på 41,4 mkr. Satsningen är bokförd utifrån den plan som nämnden tidigare beslutat om och arbete pågår med att verkställa framtagna aktiviteter.

Vad gäller äldreomsorgslyftet är det bokfört ca 5,7 mnkr av det totala beloppet på 35,1 mnkr till och med oktober. Hanteringen är annorlunda mot äldreomsorgssatsningen då endast kostnader som motsvarar de uppsatta villkoren ersätts. Ej förbrukade medel inom äldreomsorgslyftet innebär en återbetalnings-skyldighet.

Gemensamma kostnader

Överskottet på gemensamma kostnader (+8,0 mnkr) beror i huvudsak på budget för oförutsedda kostnader. Kostnaden för politisk verksamhet uppvisar för perioden ett överskott på 0,9 mnkr.

Årsprognosen har ändrats från +14,0 mnkr till +12,0 mnkr.

Hemtjänst

Resultatet för hemtjänsten (+32,6 mnkr) beror på att antalet beviljade timmar varit 88 % under perioden januari-oktober. Vid jämförelse med samma period 2020 har antalet timmar minskat med ungefär 4,0 %. Vid ett genomsnittligt timpris så motsvarar det en kostnadsminskning mellan åren med ungefär 9,1 mnkr.

Även om timmarna totalt sett minskat mellan åren så har det under de senaste månaderna skett en förändring och sedan april har timmarna börjat öka i jämförelse med samma period 2020. Ökningen började i april och har hållit i sig även under månaderna maj-oktober. Till och med april var antalet beviljade timmar 85 % men efter de senaste månadernas ökning har antalet beviljade timmar ökat till 88%.

Årsprognosen för hemtjänsten är förbättrad från +33,0 mnkr till +35,0 mnkr med anledning av det lägre antalet timmar.

Vård- och omsorgsboende samt korttidsboende

Vård- och omsorgsboende inklusive korttidsboende har ett överskott på +2,3 mnkr efter oktober. Verksamheten har haft merkostnader kopplat till överanställningar för att säkra bemanningen och inköp av skyddsutrustning motsvarande 31,2 mnkr. Verksamheten har också erhållit 14,4 mnkr i intäkter för dessa merkostnader vilket innebär att ca 16,9 mnkr påverkas

verksamhetens ekonomi med. Till och med september har verksamheten också erhållit 9,6 mnkr från den så kallade äldreomsorgssatsningen.

Årsprognosen för vård- och omsorgsboende samt korttidsboende är förbättrad från -5,0 mnkr till noll med anledning av erhållna statsbidrag.

Hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvård i hemmet har ett överskott på 0,9 mnkr efter oktober. Överskottet beror till stor del på att verksamheten fått 3,4 mnkr av äldreomsorgssatsningen. Annars är det som tidigare ett stort behov av verksamheten och antalet hembesök har varit många fler än vad budget medger (115 %). I jämförelse med samma period 2020 är antalet personer i stort sett detsamma medan antalet hembesök ökat med 13,0 %. Ett sätt att möta behovet har varit att införa medicingivare. Till och med oktober är det 111 medicingivare införda och kostnaderna beräknas ha kunnat minskas med ungefär 6,1 mnkr på grund av det. Merkostnader på grund av pandemin bedöms vara ca 1,0 mnkr till och med oktober.

Hälso- och sjukvård i särskilt boende har ett underskott på -5,3 mnkr vilket i huvudsak beror på högre personalkostnader än budget och att verksamheten haft höga kostnader under sommaren för köp av bemanningsföretag på grund av rekryteringssvårigheter. Ungefär 2,7 mnkr av verksamhetens underskott beror på pandemin och ungefär 2,6 mnkr har verksamheten fått i intäkt från äldreomsorgssatsningen.

Betalningsansvar

Antalet dygn med betalningsansvar var två i oktober och antalet dygn för hela perioden har varit 52. I budget finns 328 dygn vilket innebär att resultatet blir +3,2 mnkr. Mellan 2020 och 2021 har antalet dygn minskat ytterligare något och under samma period 2020 var det 123 dygn, en minskning mellan åren med 71 dygn och som motsvarar ca 0,6 mnkr lägre kostnader.

Årsprognosen har ändrats från +3,0 mnkr till +4,0 mnkr med anledning av fortsatt minskning av dygnen.

Öppen verksamhet ej bistånd

Verksamheten har ett överskott på +1,9 mnkr till och med oktober vilket beror på att träffpunkterna varit stängda med anledning av pandemin samt färre ansökningar om avlösarservice och anhörigvård.

Årsprognos

Årsprognosen är beräknad till +45,0 mnkr med anledning av fortsatt lågt antal beviljade timmar hemtjänst i relation till budget samt lägre kostnader på grund av pandemin inom vård- och omsorgsboende. I övrigt är det fortsatt svårt att bedöma prognos med anledning av pandemin och läget kring smittspridning och prognosen baseras som tidigare på bland annat överanställningar, inköp av skyddsutrustning, minskat inflöde till verksamheterna, tillfälligt nedstängda verksamheter, lågt antal dygn med betalningsansvar, erhållna ersättningar kopplat till pandemin samt ytterligare statsbidrag. Vi räknar dock med att verksamheten kommer återhämta sig de kvarvarande månaderna. Vilket kommer medföra ökade kostnader.

Beredningsansvariga

Jan Sjöstedt, tillförordnad Ekonomichef

§ 94

Diarienumr.: ÄN-2021/00001

Äldrenämndens uppdragsplan och budget 2022**Beslut**

Äldrenämnden beslutar att godkänna äldrenämndens uppdragsplan och budget för 2022

Åsa Bäckström (V) och Rebecca Sellstedt (V) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

I uppdragsplanen ger nämnden förvaltningen uppdrag och beskriver vad verksamheterna ska göra under kommande period. Nämnderna formulerar uppdrag för verksamheten beroende på beslutade mål och tilldelade resurser.

Nämndens budget utgår från kommunfullmäktiges beslut om nämndernas ekonomiska ramar och fastställer verksamheternas resurser för kommande år. Utöver detta beskriver budgeten särskilda satsningar som nämnden gör under året.

Förvaltningen föreslår att äldrenämnden fastställer uppdragsplan och budget för 2022.

Beslutsunderlag

Äldrenämndens uppdragsplan och budget 2022

Beredningsansvariga

Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör

Jan Sjöstedt, tf. ekonomichef

Mona Kårebrand Åberg, HR-chef

Anna Karlander, chef Enheten för stöd och utveckling

Linda Burén, processledare

Nils Enwald, kanslichef

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen
Beredningsansvariga tjänstepersoner

Nämndens beslutsordning**Yrkanden**

Carin Nilsson (S), Åsa Bäckström (V), Rebecca Sellstedt (V) och Veronica Kerr (KD) yrkar bifall till uppdragsplan och budget för 2022.

Åsa Bäckström (V) och Rebecca Sellstedt (V) yrkar på följande uppdrag och ändringar:

1. att äldreomsorgsförvaltningen utreder möjligheten att på försök genomföra 3-3 modellen på lämpligt vård - och omsorgsboende.
2. att äldrenämnden söker tilläggsanslag från kommunstyrelsen så att äldrenämndens behovsutveckling samt tillväxt finansieras fullt ut.
3. att äldrenämnden söker tilläggsanslag från kommunstyrelsen för att finansiera arbetstidsförkortning "Förändrat nattmått på vård- och omsorgsboende".
4. att avslå Uppdrag 21 i uppdragsplanen: Kommunfullmäktige ger samtliga nämnder i uppdrag att fram till 2025 minska nettokostnadsavvikelse i relation till jämförbara större städer.
5. att utöka antalet studietimmar på betald arbetstid från 8 till 20 timmar per vecka för tillsvidareanställd personal i äldreomsorgen vid studier till undersköterska.

Carin Nilsson (S), Veronica Kerr (KD) och Elmer Eriksson (M) yrkar avslag till Bäckströms (V) och Sellstedts (V) yrkanden 1-5.

Propositionsordning

Ordförande ställer bifall mot avslag för Bäckströms (V) och Sellstedts (V) yrkande 1-5

Ordförande finner att nämnden avslår Bäckströms (V) och Sellstedts (V) yrkande 1-5

Reservation

Åsa Bäckström (V) och Rebecca Sellstedt (V) reserverar sig till förmån för eget yrkande och lämnar en skriftlig motivering:

”Äldrenämnden behöver begära tilläggsanslag från kommunstyrelsen då nuvarande budget för Äldrenämnden saknar 36,6 mkr. Full finansiering av äldreomsorgen, med goda arbetsvillkor, bra schema för alla, utbildning på betald arbetstid och utan kommande nedskärningar är Vänsterpartiets förslag till äldrenämndens Budget - och Uppdragsplan 2022, därför reserverar vi oss mot att äldrenämnden inte begär nödvändiga tilläggsanslag från kommunstyrelsen.”

Arbetsutskottets beslutsordning**Yrkanden**

Åsa Bäckström (V) yrkar att ärendet går utan eget yttrande till äldrenämnden

Propositionsordning

Ordförande finner att arbetsutskottet bifaller Åsa Bäckströms (V) yrkande

§ 95

Diarienumr.: ÄN-2021/00001

Internkontrollplan 2022**Beslut**

Äldrenämnden fastställer internkontrollplanen för 2022.

Ärendebeskrivning

Äldrenämnden ska årligen fastställa en internkontrollplan. Intern kontroll ska ses som en del av verksamhets- och ekonomistyrningen och hjälpa till att styra verksamheten genom kontroll av de faktorer som kan hindra verksamheterna att leva upp till verksamhetskrav och/eller nå sina mål.

Ett antal kontrollområden för den interna kontrollen har i samråd med nämnden under året identifierats och riskbedömts. Förslag på åtgärder för att förebygga, upptäcka och korrigera risker har utifrån detta arbetats fram av förvaltningen i förslaget till internkontrollplan för 2022.

Beslutsunderlag

Internkontrollplan för 2022

Beredningsansvariga

Ulla Andersson, planeringssekreterare

Anna Karlander, chef Enheten för stöd och utveckling

Beslutet ska skickas till

Kommunfullmäktige

Anna Karlander

§ 96

Diarienumr.: ÄN-2020/00133

**Yttrande över återremiss - Motion 21/2020 -
Äldreomsorgen behöver fler medarbetare****Beslut**

Äldrenämnden yttrar sig till kommunstyrelsen i enlighet med kompletterande yttrande 2021-09-09 och föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

Veronica Kerr (KD), Lotta Holmberg (M), Åke Gustafsson (C) och Lennart Frostesjö (MP) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 2021-08-30 § 172 om att återremittera motion 21/2020 – Äldreomsorgen behöver fler medarbetare till äldrenämnden. Äldrenämnden beslutade 2020-10-22 att yttra sig enligt yttrande 2020-09-23 och att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.

Kristdemokraterna föreslår i en motion att Umeå kommun genomför en pilotverksamhet i samarbete med verksamheten Ung Omsorg förslagsvis på tre äldreboenden och att pilotverksamheten utvärderas efter ett år och om resultaten är goda ska de vidareutvecklas och genomföras på fler äldreboenden.

Förvaltningen föreslår att äldrenämnden yttrar sig i enlighet med kompletterande yttrande 2021-09-09.

Beslutsunderlag

Yttrande 2021-09-09 (kompletterande yttrande)

Motion 21/2020

Protokollsutdrag äldrenämnden § 79

Yttrande 2020-09-23 (ursprungligt yttrande)

Protokollsutdrag kommunfullmäktige § 172

Beredningsansvariga

Mona Kårebrand Åberg, HR-chef

Beslutet ska skickas till

Kommunfullmäktige
Mona Kårebrand Åberg

Nämndens beslutsordning**Yrkanden**

Veronica Kerr (KD), Lotta Holmberg (M), Åke Gustafsson (C) och Lennart Frostesjö (MP) yrkar bifall till motionen

Carin Nilsson (S) yrkar avslag till motionen enligt tjänsteskrivelsens förslag till beslut

Propositionsordning

Ordförande ställer avslag till motionen i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut mot Kerrs (KD) med fleras yrkande om att bifalla motionen.

Ordförande finner att nämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Reservation

Veronica Kerr (KD), Lotta Holmberg (M), Åke Gustafsson (C) och Lennart Frostesjö (MP) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Veronica Kerr (KD) lämnar en skriftlig reservation:

”Det råder stor brist på utbildad personal inom äldreomsorgen och alltför få unga väljer vård och omsorgsprogrammet på gymnasiet. Fler insatser behövs för att locka unga människor till vårddyrket och det är här Ung omsorg kommer in. Det är fullt möjligt att ta beslut om ett pilotprojekt för att sedan införa det när pandemin har lättat det finns kommuner som har gjort på det viset. Äldrenämndens interna kontrollplan fastslår att man ska ta emot fler praktikanter, men motionen avslås med

motiveringen att det inte alls är möjligt att ta emot ungdomar under en pandemi. Det är nödvändigt att betona att det finns ingenting i motionen som säger att införandet måste ske omedelbart, men klart är att fler insatser behövs för att klara rekrytering av utbildad personal i framtiden.”

§ 97

Diarienum: ÄN-2021/00023

Statistikrapport ej verkställda beslut SoL 2021-06-30**Beslut**

Äldrenämnden godkänner statistikrapporten över ej verkställda beslut enligt SoL.

Äldrenämnden överlämnar statistikrapporten till kommunfullmäktige och kommunens revisorer.

Ärendebeskrivning

Från och med 2006-07-01 gäller, enligt 16 kap 6h § Socialtjänstlagen (SoL), följande beträffande ej verkställda gynnande beslut:

”Socialnämnden skall till fullmäktige lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden skall vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut.

Nämnden skall till fullmäktige även lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Nämnden skall vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut.

Rapportering enligt denna paragraf skall ske en gång per kvartal.”

I rapporten anges även skälen till att besluten inte verkställts. De skäl som kan anges till Inspektionen för vård och omsorg är resursbrist, att den enskilde har tackat nej till erbjudande eller något annat skäl. Resursbrist innebär att det antingen saknas exempelvis lämplig bostad eller att lämplig personal/uppdragstagare saknas.

Beslutsunderlag

Statistikrapport SoL 2021-06-30

Beredningsansvariga

Emil Fridolfsdahl, nämndsekreterare

Beslutet ska skickas till

Kommunfullmäktige

Kommunrevisionen

§ 98

Diarienum: ÄN-2021/00010

Anmälan av delegerade beslut/anmälningssärenden november

Beslut

Äldrenämnden godkänner redovisningen av delegerade beslut och anmälningssärenden

Ärendebeskrivning

Anmälningssärenden och delegerade beslut redovisas för nämnden

Beslutsunderlag

Delegerade beslut

Arbetsutskottet

Beslut § 96 2021-11-04 – Kurser och konferenser, dnr: ÄN-2021/00009-12

Anmälningssärenden

Protokoll från Samråd vård- och omsorg och Länsamverkansgruppen ÄN-2021/00107-11,-12,-13

Anmälan av personuppgiftsincident till Integritetsskyddsmyndigheten, dnr ÄN-2021/00158-1

Riktlinje för styrning och uppföljning av verksamhet som utförs av externa utförare, dnr: ÄN-2021/00161

Kommunfullmäktiges beslut § 235 om blodgivning på arbetstid, dnr: ÄN-2021/00014-23

Beredningsansvariga

Emil Fridolfsdahl, nämndsekreterare

§ 99

Diarienum: ÄN-2021/00015

Äldreomsorgsdirektören informerar

Beslut

Äldrenämnden har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör, informerar nämnden om aktuella frågor i förvaltningen.

Charlotta Lindqvist Barsk, verksamhetschef Vård- och omsorgsboenden, Linda Bodén, biträdande verksamhetschef och Annette Johnson, verksamhetschef Hemtjänst, informerar om det förändrade nattarbetstidsmåttet inom vård- och omsorgsboenden och hemtjänsten.

§ 100**Övriga frågor**

Åsa Bäckström (V) ställer en fråga om hur många som har sagt upp sig på vård- och omsorgsboendet Sjöjungfrun. I media har det förekommit uppgifter om att 27 personer har sagt upp sig under loppet av två chefer. Charlotta Lindqvist Barsk, verksamhetschef, svarar att hon inte känner igen den bild som ges i media. De uppgifter hon har är 12 personer har slutat sen sommaren 2020, ofta med anledning av att de har flyttat till annan ort eller bytt till ett annat boende.

Stina Fahlgren (C) ställer en fråga om exempel på stress som leder till sjukskrivning, vad beror stressen på? Mona Kårebrand Åberg, personalchef, svarar att hon förbereder en föredragning av ämnet som ska ges till nämndens sammanträde i december.